

викликає чимало незручностей як для аутсорсера, так і для замовника, подовжує час надання аутсорсингової послуги, ускладнює процедури аутсорсингу.

4. Постійні зміни податкового законодавства, несвоєчасне введення в дію податкових норм, блокування податкових накладних, значне податкове навантаження тощо ускладнюють ведення бухгалтерського обліку як аутсорсером, так і штатної бухгалтерією.

Зазначені проблеми стримують розвиток аутсорсингу бухгалтерського обліку в Україні, оскільки викликають недовіру до аутсорсингової діяльності з боку керівників компаній через відсутність належних гарантій щодо захисту інформації, якості послуг, та потребують вирішення на законодавчому рівні.

Література

1. Платформа Statista. URL: <https://www.statista.com/>.
2. Державна служба статистики України. https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/bud/kzp_reg/arh_nkzp_reg2021_u.htm.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. №996-XIV / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/996-14.
4. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 р. № 2155-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.

УДК 657.6

Карпенко Євгенія Анатоліївна,

кандидат економічних наук, доцент

Коршак Єлизавета Віталіївна, Догадайло Вероніка Євгенівна, студентки

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

КЛАСИФІКАЦІЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ОБЛІКУ

Класифікація дебіторської заборгованості для цілей обліку є важливим аспектом, оскільки допомагає правильно оцінити ризики, контролювати повернення заборгованості та відображати фінансовий стан підприємства.

Основним джерелом, на якому ґрунтується класифікація дебіторської заборгованості для цілей бухгалтерського обліку є національне законодавством, зокрема НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [1] та Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [1].

Беручи їх за основу та доповнюючи, виходячи із специфіки господарської діяльності підприємств, науковці виділяють такі класифікаційні ознаки дебіторської заборгованості для цілей обліку:

- 1) за забезпеченістю дебіторської заборгованості:
 - забезпечена - підтверджена векселями, гарантіями, іншими формами забезпечення;
 - незабезпечена – така, що не має додаткових гарантій погашення.
- 2) за причинами виникнення:
 - виправдана - дебіторська заборгованість, яка виникає в результаті звичайної господарської діяльності;
 - не виправдана - виникає внаслідок порушення договірних умов або інших причин.
- 3) за дебіторами:
 - заборгованість покупців і замовників - виникає в результаті реалізації продукції, товарів, робіт, послуг;
 - заборгованість дочірніх організацій - виникає між юридичними особами, що входять до однієї групи;
 - заборгованість працівників організації - виникає за авансами на відрядження, за відшкодування завданих збитків тощо.
 - заборгованість бюджету і позабюджетних фондів - виникає за податками, зборами, платежами при їх переplatі.
 - заборгованість інших дебіторів - всі інші види дебіторської заборгованості.
- 4) за валютою:
 - дебіторська заборгованість у національній валюті - заборгованість у національній валюті країни;
 - дебіторська заборгованість у іноземній валюті - заборгованість в іноземній валюті.
- 5) за віком дебіторської заборгованості:
 - заборгованість, строк сплати якої не настав - заборгованість, що виникла протягом певного періоду (наприклад, 30, 60, 90 днів) і не є простроченою;
 - прострочена - заборгованість, термін погашення якої минув.
- 6) за термінами виникнення:

- короткострокова – заборгованість, яка підлягає погашенню протягом одного року з дати балансу. Це найчастіше платежі за товари та послуги, які очікуються у короткі терміни;
- довгострокова – заборгованість, яка повинна бути погашена пізніше, ніж через рік з дати балансу. Найчастіше це позики або розстрочки на оплату великих товарів чи послуг.

7) за ступенем надійності (вірогідністю погашення):

- безнадійна – заборгованість, яка, з великою ймовірністю, не буде погашена через фінансові труднощі боржника або вичерпання строків позовної давності. Зазвичай така заборгованість списується за рахунок резерву сумнівних боргів або одразу на витрати підприємства;

- сумнівна – заборгованість, щодо якої існують сумніви у поверненні, але ще не можна стверджувати про повну безнадійність. Для такої заборгованості можуть формувати резерви.

- безпечна поточна – заборгованість, яка, за оцінками, буде погашена вчасно, і не викликає сумнівів у погашенні.

8) за видами операцій:

- товарна – заборгованість, яка виникає в результаті реалізації продукції, товарів або послуг на умовах відстрочки платежу;

- нетоварна – заборгованість, що виникає в результаті інших операцій, наприклад, видані аванси, позики працівникам тощо.

9) за юридичним статусом боржника:

- заборгованість юридичних осіб – заборгованість від компаній, організацій та інших юридичних осіб;

- заборгованість фізичних осіб – заборгованість від працівників або клієнтів-фізичних осіб, наприклад, у разі продажу товарів у розстрочку чи видачі позик.

10) За можливістю отримання процентів (дохідності):

- процентна – заборгованість, за якою передбачені відсотки за користування коштами. Наприклад, заборгованість за наданими позиками.

- безпроцентна – заборгованість, яка не передбачає нарахування відсотків.

Вважаємо, що досліджена класифікація дебіторської заборгованості розкриває економічну природу різних її видів та відповідає структурі бухгалтерського балансу та Плану рахунків. Вона дає змогу згрупувати заборгованість за термінами її виникнення, за видами, за об'єктами обліку та строками непогашення.

Поділяємо також і думку науковців [3], які вважають, що загальну класифікацію дебіторської заборгованості в системі обліку доцільно представляти в розрізі декількох рівнів, де основними визначальними чинниками є інформативність та відповідність завданням управління.

Література

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08 жовтня 1999 № 10 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 № 291 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.

3. Зінченко О.В., Крутих О.В. Економічна сутність та класифікація дебіторської заборгованості для потреб облікової системи підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 25. С. 819-825.

4. Глушко А. Д. Управління дебіторською заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=7&y=2018>

УДК 336.32

Коба Олена Вікторівна,

кандидат технічних наук, доцент

Луговий Владислав Віталійович, студент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Суб'єкт малого підприємництва – це фізична або юридична особа, яка здійснює підприємницьку діяльність і відповідає визначеним законодавством критеріям за розміром доходу, кількістю працівників та розміром активів. В Україні суб'єктами малого підприємництва є суб'єкти господарювання, які відповідають таким характеристикам: